

PM 2003 RIV (Dnr 321-1350/2003)

Tretimmarsverksamhet för treåringar i Östermalmsskolans Montessoriverksamhet

Skrivelse från Östermalms stadsdelsnämnd

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Östermalms stadsdelsnämnds skrivelse om ändrat regelverk för staden, så att samma riktlinjer som gäller för allmän förskola skall tillämpas för de treåringar vars föräldrar önskar tretimmarsverksamhet i kombination med familjedaghem i Montessoriverksamheten i Östermalmsskolan, avslås.

Föredragande borgarrådet Erik Nilsson anför följande.

Ärendet

Östermalms stadsdelsnämnd föreslår att samma riktlinjer som gäller för allmän förskola skall tillämpas för de treåringar vars föräldrar önskar tretimmarsverksamhet i kombination med familjedaghem i Montessoriverksamheten i Östermalmsskolan.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att kommunstyrelsen ska besluta att inte ändra stadens regelverk enligt Östermalms stadsdelsnämnds förslag.

Mina synpunkter

I beslutet om budgeten för 2003 fattade kommunfullmäktige beslut om införande av allmän förskola i enlighet med Riksdagens beslut. Allmän förskola innebär pedagogisk gruppverksamhet för fyra- och femåringar, tre timmar per dag fr.o.m. den hösttermin när barnet fyller fyra och är avgiftsfri. I budget för 2003 beslutades att den allmänna förskolan ersatte deltidsförskolan som därmed upphörde fr.o.m. 2003. Det ska dock poängteras att även deltidsförskolan endast avsåg fyra- och femåringar och att schablon för treåringar och yngre inte utgick.

Kommunfullmäktiges beslut vad avser olika former av förskoleverksamhet är på en övergripande nivå och grundar sig på stadens och statens regelverk för förskola. Utifrån det övergripande beslutet om verksamhetsformer och resursfördelning åligger det stadsdelsnämnderna att ansvara för organisationen av förskoleverksamheten i respektive stadsdel. Jag har också erfarit att Östermalms stadsdelsnämnd erbjuder godtagbara alternativ för de barn och föräldrar hemställan handlar om.

Sammantaget anser jag att kommunstyrelsen inte ska fatta beslut om särskilda villkor för speciell verksamhet i enskild stadsdel. Ett sådant beslut skulle motverka strukturen för styrning som finns mellan stadens olika nämnder.

Mot bakgrund av de skäl som redovisats finner jag inga skäl att förändra nu gällande regelverk.

Jag föreslår därför att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Östermalms stadsdelsnämnds skrivelse om ändrat regelverk för staden, så att samma riktlinjer som gäller för allmän förskola skall tillämpas för de treåringar vars föräldrar önskar tretimmarsverksamhet i kombination med familjedaghem i Montessoriverksamheten i Östermalmsskolan, avslås.

Stockholm den 13 november 2003

ERIK NILSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda och återkomma till kommunstyrelsen med förslag på en deltidsförskoleschablon för barn 1-3 år
2. därutöver anför följande.

Såväl Östermalmsskolans Montessoriverksamhet som verksamheten vid Humlegårdens deltidsförskola är exempel på av brukarna synnerligen uppskattad verksamhet som nu hotas av socialdemokraternas politik.

Problemet är socialdemokraternas strävan att genom maxtaxan och den allmänna förskolan söka få in alla familjer i den vanliga förskolan. Vi menar valet av barnomsorg görs bäst av familjerna själva.

Med en moderatledd regering och en annan politik på riksplånet hade valfriheten för barnfamiljerna varit långt större. Men redan inom dagens system kan öka familjernas valfrihet öka t.ex. genom att familjer i Stockholm ges möjlighet att kombinera olika former av barnomsorg. Vi vill därför ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda och återkomma till kommunstyrelsen med förslag på hur deltidsförskoleverksamhet för barn som inte omfattas av allmän förskola ska kunna finansieras.

Reservation anfördes av borgarrådet *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. avslå föredragande borgarråds förslag till beslut
2. bifalla Östermalms stadsdelsnämnds skrivelse
3. uppdraga åt stadsledningskontoret att återkomma med ett förslag på ett ändrat regelverk för staden så att samma riktlinjer som gäller för allmän förskola skall tillämpas för de treåringar vars föräldrar önskar tretimmarsverksamhet i förskolan i kombination med familjedaghem, samt
4. därutöver anför följande.

I samband med att den allmänna förskolan infördes den första januari 2003 upphörde deltidsförskolan. Det är därmed inte längre möjligt för föräldrar till treåringar att kombinera tretimmarsverksamhet i förskola med verksamhet i familjedaghem, eftersom schablonen inte kan

delas i en schablon för förskolan och en schablon familjedaghem. Denna möjlighet finns däremot från och med höstterminen det år barnet fyller fyra år och börjar i allmän förskola.

Många barn som går i Montessoriförskolans verksamhet för treåringar har hamnat i en mycket olycklig situation på grund av att schablonen inte kan delas. Kommunstyrelsen bör därför bifalla skrivelsen från Östermalms stadsdelsnämnd och uppdra åt stadsledningskontoret att återkomma med ett förslag på hur ett ändrat regelverk för staden så att samma riktlinjer som gäller för allmän förskola ska tillämpas för de treåringar vars föräldrar önskar tretimmarsverksamhet i förskolan i kombination med familjedaghem.

ÄRENDET

Östermalms stadsdelsnämnd har inkommit med en skrivelse med förslag att samma riktlinjer som gäller för allmän förskola ska tillämpas för de treåringar vars föräldrar önskar tretimmarsverksamhet i kombination med familjedaghem i Montessoriverksamheten i Östermalmsskolan.

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade den 20 mars 2003 följande.

Nämnden instämmer i förvaltningens förslag att tillskriva kommunstyrelsen och förslå att riktlinjerna ändras så, att en kombination av tretimmarsverksamhet och familjedaghem kan möjliggöras för de treåringar som önskar Montessoriverksamhet i Östermalmsskolan.

Av Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2003 framgår i huvudsak följande.

I samband med att allmän förskola infördes den 1 januari 2003 upphörde deltidförskolan om tre timmar. Stadsdelen har därmed ingen finansieringsform som täcker behovet av tretimmarsverksamhet för barn under fyra år. Nämnden har diskuterat frågan i samband med att verksamhetsplanen för år 2003 fastställdes. Förvaltningen har fått i uppdrag att analysera möjligheten till en lösning för de treåringar som önskar delta i tretimmarsverksamhet i Montessoriförskolan i kombination med placering på familjedaghem.

I Östermalmsskolans Montessoriverksamhet tas barn emot i förskolan från tre års ålder, en princip som Montessoripedagogiken bygger på. För de föräldrar som önskar ha sina barn inskrivna i förskolan mer än tre timmar är detta inget problem. Barnen skrivs in och stadsdelen för en schablon för barnet. Problemet uppstår för de föräldrar som önskar en kombination av tretimmarsverksamhet i Montessoriförskolan och familjedaghem. Denna möjlighet står inte till buds eftersom stadsdelen inte kan få en delad schablon för treåringen, alltså en schablon för tre timmar i skolan och en schablon för verksamheten i familjedaghem.

Denna möjlighet finns däremot för de barn som börjar i allmän förskola höstterminen det år barnet fyller fyra. Två schabloner utgår, en för den allmänna förskolan och en för familjedaghem deltid.

Förvaltningen förslår, som svar på det uppdrag som givits, att samma riktlinjer som för allmän förskola skall tillämpas för de treåringar vars föräldrar önskar tretimmarsverksamhet i Montessoriförskolan i kombination med familjedaghem. Östermalms Montessoriförskola tar emot barn från treårs ålder i mån av plats. Stadens kösystem och platstillgången på förskolan reglerar intaget. Det brukar röra sig om mellan 3 – 7 barn per år som tas emot. Några få av dessa önskar kombination av tretimmarsverksamhet + familjedaghem. Förvaltningen föreslår att nämnden tillskriver kommunstyrelsen och föreslår att riktlinjerna ändras så, att en kombination av tretimmarsverksamhet och familjedaghem kan möjliggöras för de treåringar som önskar Montessoriverksamhet i Östermalmsskolan.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 9 oktober 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Riksdagen har beslutat att allmän förskola för fyra- och femåringar skall införas från den 1 januari 2003. Allmän förskola innebär pedagogisk gruppverksamhet för fyra- och femåringar. I enlighet

med riksdagens beslut har staden beslutat att alla barn som inte redan är inskrivna i förskolan, skall erbjudas plats i den allmänna förskolan fr.o.m. höstterminen det år de fyller fyra år. Den allmänna förskolan omfattar tre timmar per dag och är avgiftsfri.

Fram t.o.m. år 2002 erbjöds i Stockholm förskola, deltid (tidigare deltidsförskola) eller annan likvärdig pedagogisk gruppverksamhet till alla barn i åldern 4-5 år som inte hade plats i förskola. För plats i endast deltidsförskola gällde en enhetsavgift på 400 kr per barn och månad, nio månader per år. Det har därmed inte tidigare heller funnits stöd för tretimmars förskoleverksamhet för barn yngre än tre år i stadens intagningsregler.

Schablonen för deltidsförskola uppgick under år 2002 till 21 480 kr. När allmän förskola infördes höjdes schablonen till 35 300 kr för år 2003. Detta innebär en höjning med nästan 65 %. Höjningen innebär också att stadens kostnad för fyra- och femåringar som deltar i två verksamheter ökade, eftersom två schabloner utgår; schablon för allmän förskola och schablon för familjedaghem deltid. Summan av dessa två schabloner överstiger heltidsschablonen för en fyra- och femåring både i familjedaghem och förskola.

Jämfört med deltidsförskola har allmän förskola alltså inneburit avgiftsfrihet för föräldrarna jämfört med tidigare avgift om 400 kr per månad och betydlig högre budgettilldelning för anordnare av verksamheten. Stadens ökade kostnader och minskade intäkter för allmän förskola avses kompenseras av höjning av det generella statsbidraget.

Eftersom reformen om allmän förskola enligt riksdagens beslut omfattar fyra- och femåringar finner stadsledningskontoret inga skäl till att utvidga kretsen i staden till att även omfatta yngre barn. En sådan utvidgning skulle dessutom innebära ökade kostnader.

Enligt stadens hemsida finns det 34 förskolor som bedrivs enligt Montessoripedagogik, kommunala och privata. En eventuell regelförändring skulle givetvis gälla all verksamhet i staden inte bara den i Östermalmsskolan. Det kan också finnas andra förskolepedagogiker som bedrivs med olika förutsättningar t.ex. barnens ålder.

Stadsledningskontoret anser att det skall vara stadens och statens regelverk (skollag/läroplan) som skall vara styrande för verksamheten t.ex. vad gäller personalens utbildning, barnens åldrar och verksamhetens öppettider. Inom ramen för dessa regelverk kan sedan olika pedagogiker inrymmas.

Stadsledningskontoret avstyrker därmed Östermalms stadsdelsnämnds förslag om att samma riktlinjer som för allmän förskola skall tillämpas för de treåringar vars föräldrar önskar tretimmarsverksamhet i kombination med familjedaghem i Montessoriverksamheten i Östermalmsskolan.